

- EISEN: - Erkenning van alle politieke vluchtelingen in Nederland.
- Vrijlating van onze vrienden.
 - Stoppen met het terugsturen van vluchtelingen naar Turkije.
 - Een onafhankelijk onderzoek naar de behandeling van vluchtelingen.
 - Afschaffing van de meldplicht en de legitimatieplicht
 - Verkorting van de asylprocedure.
 - Stoppen met psychologische en economische onderdrukking van vluchtelingen.
 - Stoppen met politieke diskriminatie.
 - Kiesrecht voor alle buitenlanders, dus ook voor erkende politieke vluchtelingen.

WIJ DOEN EEN BEROEP OP DEMOKRATISCHE MENSEN EN GROEPEREN OM ONZE EISEN TE ONDERSTEUNEN.

-komitee van politieke vluchtelingen in Arnhem-----

kontaktadres van het solidariteits-
komitee: vereniging 'de mangel',
kastanjelaan 18
085 - 450097.

Enkele recente artikelen over repressie in Turkije

bron: de gelijkgeschakelde Turkse dagbladpers

Kritiek op de doodstraf verboden

Tegen zes leden van het hoofdbestuur van de Vereniging van Turkse Artsen werd op het uitdrukkelijke bevel van de minister van justitie Necat Eldem een proces aangespannen, omdat zij zich in een op 7-10-85 gepubliceerde verklaring hadden uitgesproken voor de opheffing van de doodstraf.

Tegen de aangeklaagde artsen zijn gevangenisstraffen variërend van zes maanden tot 2 jaar geeisd. (Hürriyet 23 december 1985)

Hun misdaad: boeken verbergen

Twee resp. vier jaar vrijheidsstraf eist de officier van justitie van het Staatsveiligheidsgerechtshof in Ankara tegen twee zusjes van 17 en 18 jaar, omdat zij voor hun leraar boeken verborgen zouden hebben. De literatuurleraar Hami Karsli is als lid van de Turkse Communistische Partij (TKP) aangeklaagd; het openbaar ministerie eist tegen hem een gevangenisstraf van tien tot twintig jaar. (Milliyet 24 november 1985)

Zes jaar vrijheidsstraf vanwege het roepen van leuzen

Zestien personen, die in het PKK-proces in Maldin ter dood zijn veroordeeld, kregen in een ander proces 6 jaar en 8 maanden "extra"; ze hadden tijdens het uitspreken van het vonnis leuzen geroepen.

(Hürriyet 14 december 1985)

Vonnis van het Artvin Devrimci-Yol-proces: 11 maal de doodstraf, 10 maal levenslang

Na een vier jaar durend proces voor de militaire rechtbank in Errurum tegen in totaal 939 aangeklaagden afkomstig uit de provincie Artvin, die lid zouden zijn van de organisatie Dev-Yol, zijn 11 personen veroordeeld tot de doodstraf: Ali Alkan, Tümay Durukan, Temel Koc, Ekrim Demirel, Etem Kara, Sener Acikgöz, Mehmet Calik, Mustafa Bobrek, Cavit Okal, Fahri Kaban en Oczan Kahveci.

Tot levenslang werden veroordeeld: Salih Karagöz, Ibrahim Aydin, Metin Aydin, Sabri Camur, Mehmet Yilmaz, Celal Yavuz, Ilker Yavuz, Seraffetin Celik, Vedat Coskun en Ahmet Y.Cifti.

De doodstraf voor Temu en Ustabasi werd vanwege hun jonge leeftijd omgezet in 24 jaar gevangenisstraf. 42 aangeklaagden kregen straffen van 10 tot 15 jaar veroordeeld; 250 aangeklagden kregen straffen tussen 4 en 10 jaar en 58 aangeklaagden straffen tussen 2 maanden en 4 jaar.

Noodtoestand verdwijnt in Turkse provincies

Door onze correspondent

ATHENE, 26 fébr. — Turkijes Nationale Veiligheidsraad, samengesteld uit de legerleiding en enkele ministers, heeft aanbevolen in 11 van de 34 provincies waar nog de staat van beleg heerst (op een totaal van 67) deze te vervangen door de noodtoestand, waarin de militairen geen bestuursbevoegdheden meer hebben. De drie grootste steden Istanbul, Ankara en Izmir blijven onder de staat van beleg, evenals de zuidoostelijke provincies waar sinds vorige zomer Koerden weer roerig zijn.

Onder de „noodtoestand” blijft de machtspositie van de *vali* (prefect) zeer groot. Hij kan zelfs gedwongen arbeid opleggen, en bij bestuurlijke maatregel tot deportatie besluiten, hetgeen onlangs een vakbondsleider overkwam die uit Artvin (Noordoost-Turkije) naar Burdur in het zuiden werd verwezen.

Intussen is de toestand verslechterd van Ismail Gesikci, de socioloog en linguïst die men „Turkijes politiek gevangene nummer een” zou kunnen noemen. Besikci was al voor de staatsgreep van 1980 in menige gevangenis geweest omdat hij — zelf geen Koerd — in publicaties had verkondigd dat de Koerden een eigen identiteit hadden en recht op culturele autonomie. Nog eerder had hij Atatürks zonneleer aangevallen, volgens welke het Turks de oertaal van de hele wereld is.

Besikci werd in augustus 1981 vrijgelaten, maar reeds twee maanden later opnieuw opgepakt op grond van een brief die hij in augustus 1980 aan de Zwitserse schrijversbond had doen toekomen en waarvan na zijn vertrek een afschrift in de Ustanbulsse ge-

vangenis was gevonden. Met dit epistel, waarin hij de achtergrond van zijn voorgaande veroordeling belichtte, had hij artikel 140 van het Turkse wetboek van strafrecht overtreden. Hij kreeg toen tien jaar plus vijf jaar deportatie omdat hij had gewerkt „tegen de reputatie en het belang van de staat”. Hier is sindsdien nog een kleinere straf bijgekomen.

Amnesty International heeft hem al enkele jaren geleden „geadopteerd”. Aanvankelijk was hij in de gevangenis van Canakkale in het Europese deel van Turkije waar hij mocht schrijven en lezen, maar sinds kort vertoef hij in Gaziantep in Oost-Turkije, een gevangenis die is toegespitst op isolatie.

Een lichte verbetering is er in de situatie van de twaalf leden van het „Turkse Vredescomité” die, al werd dit uit diplomatieke bron bestreden, nog deze hele winter in de Sagmalcilar-gevangenis bij Istanbul moeten doorbrengen in afwachting van de vierde behandeling van hun zaak voor het hoogste militaire Hof van Beroep. Weliswaar zitten zij in een primitievere afdeling dan eerst — deze was vroeger gereserveerd voor gedetineerde Tbc-patienten — maar het militaire detachement dat aan de civiele gevangenis was toegevoegd is onlangs vervangen door een kalmere eenheid, afkomstig uit de ontruimde Sultan Ahmed-gevangenis. Nog enkele weken geleden werden volgens familieleden bij een „onderzoeksraid” door van buiten de gevangenis afkomstige militairen in hun cellen al hun bezittingen kort en klein geslagen. De verwarming functioneert goed na het bezoek van een subcommissie voor de mensenrechten voor de Raad van Europa.

N.R.C. 26/2/81

Massaproces tegen extreem-linkse Turken eindigt met doodvonnissen

N.R.C. 10/11/84
Door onze correspondent
FRANS VAN HASSELT

ISTANBUL, 10 nov. — Voor een krijgsraad in Istanbul is weer een massaproces geëindigd tegen een militante extreemlinkse Turkse organisatie (Unie van Actie) die vóór de militaire staatsgreep van september 1980 opereerde. Van de bijna tweehonderd verdachten werden er tien ter dood veroordeeld wegens moord (op twee politieagenten en een militair), andere gewelddadigheden en het willen vestigen van een communistische staat. Vijfentwintig kregen levenslang. Het valt op dat bij de argumentatie van doodvonnissen het politieke element de laatste tijd ietwat toeneemt.

Meer internationale belangstelling is er voor een andere zaak die deze week een voorlopig eindpunt beleefde. Na een langdurige laatste krijgsraadzitting in het proces tegen achttien leden van het, nu buiten de wet gestelde, Turkse Vredescomité werd oud-ambassadeur Mahmud Dikerdem die voorzitter daarvan is geweest, op vrije voeten gesteld. Kort geleden had het Europese parlement met grote meerderheid een resolutie aangenomen die daarom vroeg. Dikerdem, die in eerste instantie tot acht jaar was veroordeeld, zou aan prostaatanker lijden en vertoefde reeds ruime tijd in een militair gevangenhospitaal.

De ex-voorzitter van de Istanbulse orde van advocaten, Orhan Apaydin, eveneens ziek, komt ook

vrij, plus nog vier veroordeelden die hun straf voor bijna de helft hebben uitgezeten. Hun staat echter nog twee jaar deportatie te wachten, tenzij het hoogste militaire Hof van beroep dat zich nu over de zaak moet buigen daar anders over oordeelt. Twaalf veroordeelden die acht jaar plus deportatie hadden gekregen blijven echter nog in detentie.

Het Vredescomité werd door de militaire autoriteiten als een pro-Russische mantelorganisatie beschouwd. Het oorspronkelijke vonnis van de Istanbulse krijgsraad was door het Ankarase militaire Hof van beroep teruggewezen naar diezelfde krijgsraad met als motivering dat onderzoek en bewijsvoering gebrekkig waren geweest. Het vredescomité werd in deze beslissing op hoger niveau een "geheel legale organisatie" genoemd en de aanklager bij dit Hof vroeg zelfs om voorlopige vrijlating van de meeste veroordeelden, wat echter niet werd ingewilligd.

De oorspronkelijke Istanbulse krijgsraad bevestigde haar oude vonnis deze week. De president, majoor Attila Ülku, die indertijd zelfs uitspraken van tsaar Peter de Grote liet voorlezen om de aanklacht te funderen, achtte de bewijzen wel degelijk toereikend. Volgens de ingewikkelde Turkse rechtsprocedure komt deze zaak nu bij het hoogste Hof van Appel in Ankara, dat het laatste woord zal hebben.

De beklaagden spraken in hun slotwoorden van een geheel politiek proces dat van hogerhand was opgezet. Bij een van de voorgaande zittingen was er nogal wat opschudding geweest omdat zestien van de beklaagden — bekende en vroeger leidinggevende intellectuelen — aan elkaar geketend bij de rechtzaal arriveerden, zodat ze bijna niet uit het toch al zeer ongeriefelijke vehikel konden komen waarin ze werden vervoerd.

In Ankara zijn intussen de verhoren begonnen van 48 andere leden van het Vredescomité, die eind september in staat van beschuldiging zijn gesteld maar nog niet zijn opgepakt. Acht van deze merendeels uiterst bekende figuren zijn inmiddels verhoord, onder wie twee ex-omroepers van de TRT, de Turkse radio en televisie.

In Adana werd gisteren het eindvonnis uitgesproken over 35 personen die lid waren geweest van de zogenaamde Urgente Actiegroep. Drie werden ter dood veroordeeld, onder andere wegens moord op de gevangensdirecteur van Mersin en zijn echtgenote, een gevangenisbewaker en een politiecommissaris. Ochtenbladen brengen de foto van een echtpaar op het moment dat het ter dood wordt veroordeeld. Het vonnis van de vrouw werd automatisch veranderd in levenslang.

Vonnis vernietigd, maar de verdachten blijven in Turkse gevangenis

NRC

Door onze correspondent
FRANS VAN HASSELT

ISTANBUL, 21-12-85
Twaalf bekende Turkse intellectuelen en kunstenaars, leden van het nu verboden Vredescomité, zullen nog minstens de komende winter in de gevangenis moeten blijven, waarin zij reeds drie jaar hebben doorgebracht. Het allerhoogste militaire hof van appel in Ankara heeft gisteren weliswaar zijn vonnissen vernietigd „wegens onvoldoende onderzoek”, maar besloot met negen tegen zes stemmen tot voortzetting van hun detentie.

Een dergelijke gang van zaken had zich ook vorig jaar voorgedaan. Een militair hof van appel had toen de zaak, eveneens „wegens onvoldoende onderzoek” naar de gewone krijgsraad in Istanbul terugverwezen, maar degenen die acht jaar hadden gekregen bleven ook toen in hechtenis. Vrij kwamen alleen degenen die vijf jaar hadden, benevens de oud-diplomaat Mahmud Dikerdem, die kanker heeft.

De gewone krijgsraad in Istanbul hernieuwde echter in tweede lezing haar vonnis. De kwestie komt nu voor de derde keer bij haar terecht, maar daar zullen weer maanden over heen gaan. De slepende zaak, waar nauwelijks iemand meer een touw aan kan vastknopen, ontwikkelt zich in journalistieke maar ook diplomatieke kringen langzamerhand tot een soort „testcase”, in hoeverre Turkije Europese normen toepast bij de behandeling en berechting van zijn burgers.

Vorige maand hebben de twee leiders van de oppositionele Sociaal-Democratische Populistische Partij (SDPP) de professoren Gürkan en İnönü een ostentatief bezoek van een uur gebracht aan elf van de twaalf gevangenen (de twaalfde, mevrouw Reha İsvan, echtgenote van een ex-burgemeester van Istanbul, zit in de militaire Metris-gevangenis, te midden van criminele gevallen).

Raad van Europa

Eerder deze maand hadden vijf lidstaten van de Raad van Europa, waaronder Nederland, die een klacht (eigenlijk applicatie) tegen Turkije hadden ingediend bij de Europese Commissie voor de Mensenrechten, deze ingetrokken in het kader van een „minnelijke schikking”, waarin de Turkse regering bepaalde toezeggingen deed. Hoewel een Turkse regering bepaalde toezeggingen deed, hoewel een Turkse woordvoerder meteen ontkende dat die toezeggingen de nog lopende processen golden, hoopte menigeen dat dit zou bijdragen tot vrijlating van de twaalf. Degenen die toen reeds uiting gaven aan hun verbijstering over de minnelijke schikking achtten zich nu echter in het gelijk gesteld. Tot die verbijsterden behoorden meteen ook al zeer vele Westeuropese vakbondsorganisaties, die zich interesseren voor het lot van de Turkse vakbond DISK, waartegen een ander duidelijk politiek proces nu reeds vier jaar aan de gang is.

Net als bij de nadering van de nationale feestdag van 29 oktober speculeren optimisten nog over een op handen zijnde amnestie voor politieke, geweldloze delinquenten. Hiervan is ook sprake in de minnelijke schikking, maar in uiterst voorzichtige termen. De Turkse regering heeft het parlement laten weten dat zij door de minnelijke schikking in geen enkel opzicht verplicht is tot zo'n amnestie, waartegen Artikel 14 van de nieuwe grondwet zich verzet. Premier Özal zou echter volgens vage berichten op zoek zijn naar een formule waarmee men aan Artikel 14 kan ontkomen en die dan volgend jaar zou kunnen worden toegepast.

Een Turkse, door president Evren in te stellen „commissie van onderzoek” zal volgens de minnelijke schikking de Raad van Europa op gezette tijden, en tot 1 februari 1987, inlichten over de

vorderingen bij het herstel van de Turkse mensenrechten, maar er schijnen ook nieuwe schriftelijke voorzieningen te zijn getroffen; in zake inspectie vanuit Europa van Turkse gevangenen en andere centra van detentie. „Wij zouden wel willen dat deze vernederende gang van zaken zich niet had voorgedaan”, schreef Ugur Mumcu in de Cumhuriyet, „wij zouden willen dat er geen foltering was in Turkije, geen doden door foltering, want het gevolg is dit soort vernedering”.

Folteringen

Die folteringen worden weliswaar steeds bespreekbaarder in Turkse pers en parlement, maar dat hoeft natuurlijk geenszins in te houden dat zij minder frequent en intens worden. Volgens de adjunct-secretaris-generaal van de SDPP, Vasif Yücel, nemen zij nog dagelijks toe, en Cüneyt Canver, de afgevaardigde voor Adana van dezelfde partij, liet in het parlement een telefonisch apparaat zien, waarmee de elektrische schokken tijdens foltering worden toegediend. „Dat kan Edison met zijn uitvinding onmogelijk hebben bedoeld”. Hij verklaarde over de namen en gegevens te beschikken van 113 dodelijke foltergevallen van de laatste vijf jaar. Minister van binnenlandse zaken Akbulut herinnerde tijdens dit debat aan de vele zelfmoorden die in Westeuropese gevangenen voorkomen en waarover de parlementen daar „ook niet in opstand komen”.

Parlementsvoorzitter Karaduman verklaarde: „Folteringen komen voor in Turkije, zoals in elk land”. Het argument van de regering, de folteraars in Turkije worden bestraft, zou aan overtuigingskracht winnen als ook maar één proces wegens foltering met enige publiciteit gepaard was gegaan, zodat er een waarschuwend werkende werking van uitging.

Achtien bestuursleden en een gewoon lid van de Turkse schrijversbond, die door een gewone krijgsraad waren vrijgesproken van communistische sympathieën en activiteiten, zullen op eerste kerstdag opnieuw moeten voorkomen daar die vrij spraak in hoger beroep is vernietigd. Allen zijn nog op vrije voeten. Tot hen behoort Azis Nesin, Turkijes bekendste schrijver van korte verhalen, die ook de voornaamste verdachte is op het zogenaamde „intellectuelenproces” tegen 56 bekende Turken die president Evren een petitie hadden overhandigd tot herstel van de mensenrechten.

Turkse rechter eist cel voor anti-doodstrafartsen

Door onze correspondent
FRANS VAN HASSELT

ISTANBUL, 27 dec. Zes Turkse artsen, onder wie drie hoogleraren, hebben daags voor Kerstmis in Ankara terechtgegaan omdat zij zich als bestuursleden van de Turkse unie van medici hebben uitgesproken tegen handhaving van de doodstraf in Turkije. Zij hadden de president van de republiek, de premier en het parlement een petitie doen toekomen waarin wordt gevraagd om afschaffing van deze straf die zij „de primitieve uitleving van wraakgevoelens” noemen. De officier van justitie eiste straffen tot twee jaar tegen de zes die op vrije voeten zijn. Volgens de in 1982 ingevoerde Turkse grondwet is het alle organisaties behalve de partijen verboden politieke uitspraken te doen en de ingediende petitie werd door de officier van justitie als zodanig opgevat.

De Turkse president Evren is een warm voorstander van de doodstraf en laat dat de laatste tijd in zowat elke redevoering blijken. Hij verwijst naar landen als de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie waar zij ook nog van kracht is, maar als lidstaat van de Raad van Europa is Turkije gebonden aan een aldaar recentelijk aangenomen richtlijn tegen deze straf.

De president pleit in het bijzonder voor voltrekking van reeds uitgesproken doodstraffen, waarvan echter de volksvertegenwoordiging haar goedkeuring moet verlenen. Bij het Turkse parlement liggen al maandenlang 52 dossiers ter behandeling, maar het afgelopen jaar zijn in het geheel geen executies verricht. Executie vindt in Turkije plaats door ophanging, waarvoor vanouds zigeuners worden gebruikt omdat Turken zich er te goed voor achten.

In een recent uitgekomen boek „Duizend personen” stelt Erbil Tusalp dat van de sinds 1980 voltrokken doodstraffen op politieke geweldsdelinquenten er drie juridisch zeer dubieus zijn geweest.

De verdedigers van de artsen betoogden dat hun cliënten zich bij de petitie niet door politieke motieven hadden laten leiden maar door hun beroepsethiek. Zij herinnerden eraan dat op het in-

ternationale medische congres in Tokio ook is aangedrongen op afschaffing van de doodstraf in de hele wereld. De volgende zitting van dit proces vindt plaats op 10 februari.

Vandaag begint, eveneens in Ankara, een ander opmerkelijk proces, tegen de uitgever en de hoofdredacteur van de enige Engelstalige krant in Turkije, Daily News, die ervan wordt beschuldigd in een hoofdartikel de voormalige „Nationale Veiligheidsraad” te hebben beledigd. Dat was het college van vijf generaals dat na de staatsgreep van 1980 het land bestuurde.

In een hoofdartikel van enige maanden geleden werd de tegenwoordige regering „Ozal een „schurkachtig” (crooked) regime genoemd. De verdediging zal ongetwijfeld betogen dat dit niet sloeg op de militairen, maar dezen kunnen het zich aantrekken omdat hetzelfde artikel veel lof bevatte voor oud-premier Demirel die in 1980 door hem ten val is gebracht.

Het proces is schilderachtig omdat juist deze krant jarenlang een uiterst volgzaam pleitbezorger van het generaalsregime is geweest. Historisch blijft in dit opzicht voortleven het beknopte hoofdartikel na een speech van president Evren, dat slechts één zin telde: „Meneer de president, we stemmen volledig en hartgrondig in met uw woorden”.

Ook dit proces vindt plaats voor een burgerlijke rechtbank. Na de opheffing van de staat van beleg is de persvrijheid duidelijk toegenomen en kranten (niet alleen de linkse Cumhuriyet, maar ook enkele andere) staan nu vol met referenties aan folterpraktijken.

Dat een en ander niet zonder risico is, vooral in de provincie waar de politie in veel opzichten de bevoegdheden van de militairen heeft overgenomen, blijkt uit de nasleep van een grote folteraffaire in Sebincarahisar, in Noord-Turkije. Een journalist die de zaak aanhangig had gemaakt in een plaatselijk dagblad is door de politie meegenomen en op het bureau van het Zwarte Zee-stadje Giresun gedwongen het betreffende exemplaar van zijn krant op te eten.

Weinig plaats voor uitgeweken christenen

Vcoral in de periode 1960-1970 konden vele christenen uit Turkije 'geruisloos' als gastarbeiders een plaatsje vinden in West-Europa. Door de huidige economische recessie is die mogelijkheid hun ontnomen. Daarom ging men – niet ten onrechte – vragen als vluchteling te worden toegelaten. De reacties daarop liepen in de verschillende Europese landen uiteen.

Nederland verleende in 1976 en 1977 tweemaal een collectieve toekenning van de B-status (asielgerechtigde), maar weigerde de A-status (vluchteling).

Sinds die tijd worden collectieve toekenningen niet meer verleend en daalde het percentage van de toegekende individuele aanvragen rond de 20%.

Ook nu nog blijft Nederland categorisch in alle gevallen de toekenning van de vluchtelingenstatus weigeren en steekt daarmee ongunstig af bij onder andere West-Duitsland, België, Zweden en Frankrijk.

De theorie dat christenen die in Zuidoost-Turkije vervolgd worden, in Istanbul een toevlucht kunnen vinden, vormt het belangrijkste uitgangspunt voor de afwijzing van het vluchtelingschap.

Meer en meer wordt die theorie echter bekritiseerd als in strijd met letter en geest van het Vluchtelingenverdrag van 1951, dat in Genève werd opgesteld om de bescherming van vluchtelingen te regelen en te waarborgen.

Hulp van Kerken

De Kerken in Nederland hebben zich de laatste jaren op allerlei manieren op veel niveaus ingezet voor de christenen die uit Turkije naar ons land vluchtten (voornamelijk Syrisch-orthodoxen en Armeniërs, res-

pectievelijk ca. 75% en 25%). Honderden van deze vluchtelingen zochten en vonden in de eerste helft van 1981 een toevlucht in kerkgebouwen, omdat zij bang waren dat ze op transport naar Turkije gezet zouden worden – zoals in het afgelopen jaar al tientallen van hen was overkomen.

De Raad van Kerken in Nederland bepleit bij de overheid met kracht een ruimhartiger en doorzichtiger toelatingsbeleid. Hierbij wordt gesteld dat onder de huidige omstandigheden geen sprake mag zijn van een niet-vrijwillige terugzending naar Turkije.

Om hen die (alsnog) met uitzetting worden bedreigd te helpen, probeert de Raad van Kerken met inzet van alle krachten emigratiemogelijkheden te creëren. Tevens vroeg de Raad van Kerken aan de Wereldraad van Kerken steun bij het streven om het leven van de nog in Turkije wonende christenen door politieke druk en hulpverlening te verbeteren.

De Generale Diakonale Raad van de Nederlandse Hervormde Kerk is bij dit alles ook in financieel opzicht nauw betrokken en vraagt om verdere inzet en betrokkenheid van de gemeenten om de genoemde problemen te helpen oplossen.

Ook wordt gevraagd deze broeders en zusters in de voorbede te gedenken en hen, waar die gelegenheid zich voordoet, met raad en daad in hun noden bij te staan.

**Generale Diakonale Raad
der Nederlandse Hervormde Kerk
Postbus 14100, 3508 SE Utrecht
Postrekening 8685**

Christenen uit Turkije op de vlucht

Op de vlucht

Sinds 1975 zoeken christenen, die uit hun vaderland Turkije zijn gevlucht, asiel in ons land en vragen om als vluchteling opgenomen te worden. Circa 1400 van hen slaagden er inderdaad in definitief te worden toegelaten, maar een even groot aantal verkeert nog in grote onzekerheid over de uiteindelijke beslissing.

Deze christenen zijn nakomelingen van de grote christenvolkeren die vroeger in het huidige Turkije woonden. Op dit moment zijn er in Turkije op een bevolking van ongeveer 40 miljoen zielen, die grotendeels islamitisch is, nog geen 100 000 christenen meer. Ze behoren hoofdzakelijk tot de Armeens-orthodoxe, de Syrisch-orthodoxe en de Grieks-orthodoxe kerk.

De dramatische teruggang van de christelijke gemeenschappen is vooral te wijten aan de gebeurtenissen van de laatste 100 jaar: volkerenmoord, deportatie, emigratie en vlucht als gevolg van onderdrukking. Alleen al de afgelopen 20 jaar hebben niet minder dan 160 000 christenen Turkije verlaten. Het grootste gedeelte ging naar

West-Duitsland, Griekenland (naar dat land vrijwel alleen Grieks-orthodoxen), Zweden (vooral Syrisch-orthodoxen) en Frankrijk (vooral Armeniërs). In Nederland, Oostenrijk, Zwitserland en België zochten kleinere groepen toelating.

Vervolgingen

In verschillende publikaties is de laatste jaren beschreven aan welke onderdrukkingen christenen in Turkije blootstaan. De verhalen uit de praktijk van het dagelijkse leven van christenen, vooral in Zuidoost-Turkije, doen je de haren te berge rijzen. Maar ook in de grote steden zoals Istanbul leiden christenen een zeer bedreigd bestaan. Onomstotelijk kwam voor ons vast te staan dat er sprake van vervolging is. Een vervolging die oogluikend door het (vaak zwakke) overheidsapparaat wordt toegelaten en allerlei vormen aanneemt: intimidatie en afpersing, veediefstal en landonteigening, mishandeling, verkrachting en niet zelden moord.

De volkerenmoord eind vorige eeuw (1894-1896) en begin deze eeuw (rond 1915), tijdens welke 1,5 miljoen Armeniërs afgeslacht werden en waarbij ook leden van de andere christelijke geloofsgemeenschappen in groten getale werden omgebracht, vormde de aanleiding tot de huidige vijandschap tussen moslims en christenen in Turkije.

Niet aflatende onderdrukking en schending van mensenrechten

Als gevolg van deze bloedige voorgeschiedenis, de voortdurende discriminatie door

de overheid en de toenemende vervolgingsdruk, kwamen steeds meer christenen de laatste jaren tot de conclusie dat voor hen en voor hun kinderen in Turkije geen toekomst meer was weggelegd. De staatsgreep van september 1980 heeft in die situatie geen verandering gebracht. Wel werd daarmee een dam opgeworpen tegen de toenemende politieke chaos en de terreur. Maar het regime dat dit tot stand bracht, treedt democratische rechten met voeten en heeft nog geen aanstellen gemaakt om de rechten van de christelijke minderheden te erkennen en te handhaven. Daartoe is dat regime ook nauwelijks in staat, omdat het zweert bij de Turkse eenheidsstaat, waarin voor minderheden eigenlijk geen plaats is. Intussen is er nu sprake van ernstige mili-

taire onderdrukking van politieke activiteiten, zowel vreedzaam als gewelddadig (hierbij zijn de activiteiten van gematigde politieke leiders inbegrepen). Vakbewegingen en groepen die streven naar culturele autonomie (bijvoorbeeld de Koerden) krijgen geen enkele kans zich te uiten.

Op de 'structuur van onverdraagzaamheid', die al vanwege diep gewortelde historische en sociale redenen bestond, is nu een beleid geplaatst van actieve schending van mensenrechten door leger, politie en andere uitvoerende organen van het militaire regime.

Gedwongen terugzending van Turkse christenen uit ons land naar Turkije is dan ook minder dan ooit gerechtvaardigd. De oorzaken van de vervolging zijn immers niet weggenomen. Ook al worden openlijke daden van geweld – beroving, mishandeling en moord – door de verbetering van de zogenaamde 'recht en orde-staat' belemmerd, dan blijven andere vormen van vervolging bestaan die niet door de militaire coup worden beïnvloed.

Evenmin zijn de problemen opgelost, die het gevolg zijn van het feit dat een handvol christenen in Zuidoost-Turkije met een grote Koerdische minderheid (ca. 6 miljoen) samenleeft. Ook deze minderheid gaat gebukt onder een lange historie van discriminatie en onderdrukking. De huidige terreur jegens de Koerden draagt er zeker niet toe bij dat rust en goede verstandhouding in dit roerige gebied voor de toekomst is verzekerd.

Het is eveneens weinig hoopgevend dat als reactie op de Armeense daden van geweld de etnische en religieuze haat tegen (tenminste Armeense) christenen door de Turkse media wordt aangewakkerd.

De verhoudingen tussen (moslim) Turken en christenen in Turkije zijn op dit moment slechter dan ooit, ook al is dit vermoedelijk niet te wijten aan de gebeurtenissen van september 1980.

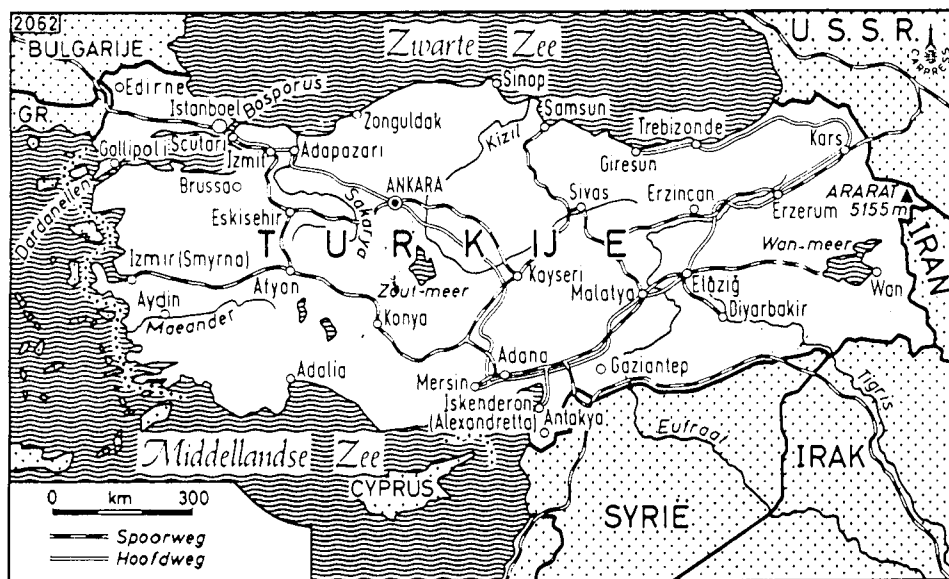
Het recht van christelijke gemeenschappen om in Turkije te blijven

De christelijke minderheden hebben het recht in het gebied van herkomst of in welk ander deel van hun land dan ook te blijven wonen. Ze hebben het recht om dat in vrijheid te doen met gebruikmaking van alle rechten, die hun toekomen, onder andere het beoefenen van hun godsdienst, het behoud van eigen cultuur en het gebruik van eigen taal (voor de Armeniërs het Armeens; voor de Syrisch-orthodoxen het Aramees).

Turkije heeft, door zich aan te sluiten bij het Europese 'Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden', de verplichting op zich genomen de mensenrechten te eerbiedigen.

Christelijke minderheden kunnen zich bovendien beroepen op het Verdrag van Lausanne. Dit in 1923 gesloten vredesverdrag geeft niet-moslim minderheden het recht hun godsdienstige en culturele identiteit te handhaven en geeft hun een eigen status. In strijd met de bedoeling van het Verdrag van Lausanne past de Turkse overheid dit verdrag uitsluitend – en dat nog maar zeer ten dele – toe op Grieken, Armeniërs en Joden (niet op Syrisch-orthodoxen).

Het is van groot belang dat de Turkse schendingen van beide verdragen aan de kaak worden gesteld. Het is eveneens bijzonder belangrijk dat wordt geëist dat de christelijke minderheden de hun toekomende rechten krijgen. Dat zou niet alleen ten goede komen aan de christenen die ervoor gekozen hebben hoe dan ook in Turkije te blijven, maar ook zouden diegenen daarmee gebaat zijn, die wel in Turkije moeten blijven, omdat de visumplicht, die in 1980 door verschillende Europese landen (waaronder Nederland) werd ingevoerd, het asielzoeken sterk bemoeilijkt.

VLUCHTELINGENWERK

datum:	7/12/85
map:	informatie
volgnr.	2279

W. Hoop en Grootstraat 7
10521 J Amsterdam
Tel. nr. 894311

VLUCHTELINGEN IN GETALLEN

Betr.

Datum: november 1985

Ref.

INLEIDING

Aan de hand van enkele tabellen wordt in dit overzicht een beeld geschetst van de vluchtelingenpopulatie in Nederland. Over het precieze aantal vluchtelingen dat in ons land verblijft, bestaat momenteel enige verwarring. De komst van een meer dan gemiddeld aantal asielzoekers uit Sri Lanka wekte bij velen de indruk dat Nederland geconfronteerd werd met een grote stroom vluchtelingen. Om tot een juist oordeel te komen is het nodig om de komst van vluchtelingen naar Nederland in een breder, historisch perspectief te plaatsen.

HOEVEEL VLUCHTELINGEN WONEN ER IN NEDERLAND?

Sinds de Tweede Wereldoorlog vonden 31.500 vluchtelingen in Nederland een nieuw tehuis. In de eerste 25 jaar waren dit vooral vluchtelingen uit Oost-Europa, met als grootste groep 3.300 Hongaarse vluchtelingen. Zij kregen in 1956 een gastvrij onthaal.

Vanaf het begin van de jaren zeventig kwamen er ook vluchtelingen uit andere werelddelen. De 6.400 uitgenodigde vluchtelingen uit Zuid-Oost Azië vormen hiervan de grootste groep.

PERIODE	INDIVIDUELE VLUCHTELINGEN	UITGENODIGDE VLUCHTELINGEN	TOTAAL
1946-1954	2.450	6.000	8.450
1955-1964	1.500	3.300	4.800
1965-1974	4.350	450	4.800
1975-1984	1.500	8.950	13.450
	12.800	18.700	31.500

Bron: MvJ, WVC/C. Brouwer/J.A. Hoeksma/Vluchtelingenwerk Nederland

Veel van deze 31.500 vluchtelingen zijn inmiddels overleden, genaturaliseerd tot Nederlander of doorgereisd naar een ander land. Sommigen keerden naar hun eigen land terug. Aangenomen wordt dat het aantal vluchtelingen dat op dit moment in Nederland verblijft circa 15.100 bedraagt. Sommige schattingen komen zelfs op een lager aantal uit. In dit overzicht gaan we echter uit van 15.100 vluchtelingen.

De groep vluchtelingen is een van de kleinste "categorieën" buitenlanders, die in Nederland verblijven. Er wonen bijvoorbeeld aanzienlijk meer Belgen (23.600), Britten (39.300) en Duitsers (42.900) in ons land. Het totale aantal vluchtelingen bedraagt niet meer dan 0,1% van de Nederlandse bevolking.

INWONERS IN NEDERLAND	14.400.000	
BUITENLANDERS	550.000	4 %
VLUCHTELINGEN	15.100	0,1%

In elke Nederlandse gemeente wonen er gemiddeld 20 vluchtelingen. Omgerekend naar de gehele bevolking woont er op elke 950 Nederlanders 1 vluchteling in ons land.

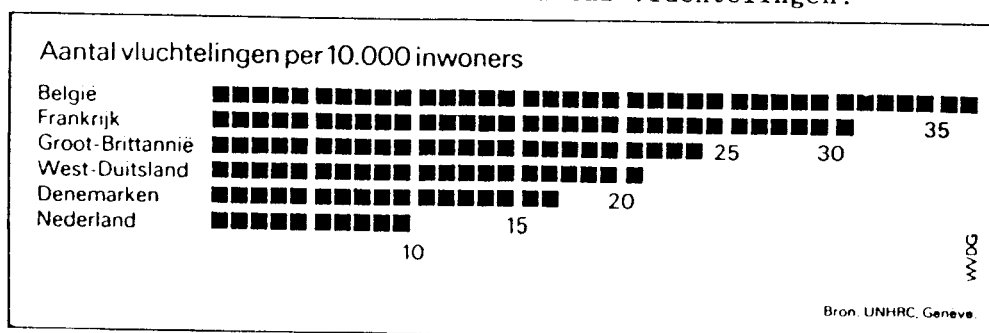
EN IN ONZE BUURLANDEN?

Hoe verhoudt dit aantal zich tot onze buurlanden? Als we de cijfers met andere landen in de EEG vergelijken, blijkt dat er relatief weinig vluchtelingen in Nederland wonen.

	TOTALE BEVOLKING (in milj.)	AANTAL VLUCHTE- LINGEN	AANTAL INWONERS PER 1 VLUCHTELING
BELGIË	9.8	36.400	1/270
B.R. DUITSLAND	61.4	126.700	1/485
DENEMARKE	5.1	8.500	1/600
FRANKRIJK	55.4	169.900	1/325
NEDERLAND	14.4	15.100	1/950
VERENIGD KONINKRIJK	56.4	135.000	1/415

Bron: UNHCR, Genève, 1985.

Nederland is weliswaar een dicht bevolkt land (men zegt ook wel eens "overvol") maar dat ligt niet aan het aantal vluchtelingen of buitenlanders! In de zes rijkste EEG-landen wonen per 10.000 inwoners in België het meeste en in Nederland het minste aantal vluchtelingen:

Natuurlijk gaat het niet om een wedloop welk land het meeste vluchtelingen opneemt. Bedacht moet ook worden dat het vergelijken van de Nederlandse cijfers - die vrij accuraat zijn - met andere landen niet altijd eenvoudig is, omdat niet elk land dezelfde telwijze hanteert. Maar de cijfers geven wel een duidelijke aanwijzing dat ons land, in tegenstelling tot wat wel eens beweerd wordt, bepaald niet voorop loopt bij het opnemen van vluchtelingen.

GASTVRIJ VOOR DE UITGENODIGE VLUCHTELINGEN

Toch heeft ook Nederland in de loop der jaren royaal plaats ingeruimd om verdrukten uit verschillende delen van de wereld naar hier "uit te nodigen".

1946-1951	5.500*	NA-OORLOGSE ONTHEEMDEN
1956	3.300	HONGAREN
1972	300	AZIATISCHE OEGANDEZEN
1973-1981	1.750	LATIJSAMERIKANEN
1975-1981	6.400	VIETNAMEZEN
1982	100	POLEN
1981	50	IRANERS
	1.300	OVERIGEN
1946-1981	18.700	UITGENODIGDE VLUCHTELINGEN

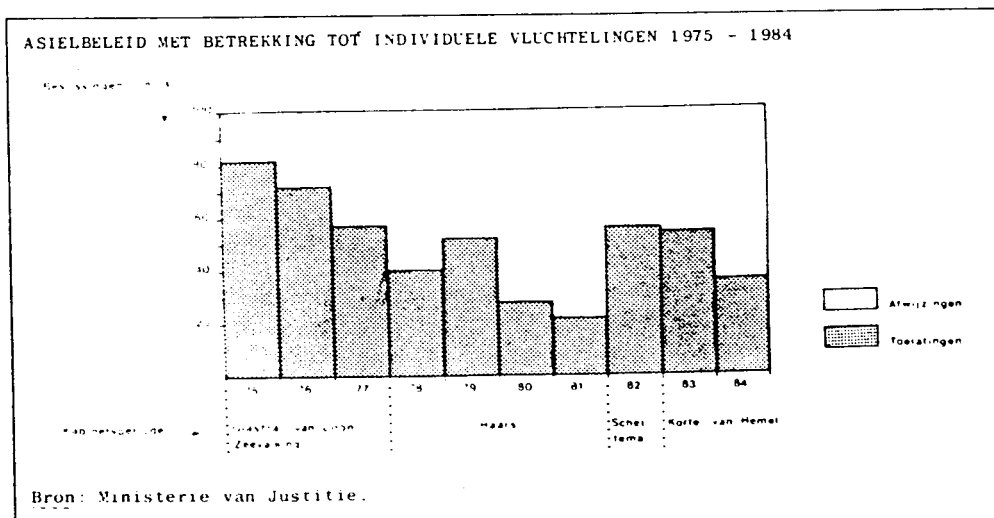
Bron: MvJ VAC-Vluchtelingenwerk Nederland

De Nederlandse regering rekent sinds 1984 met een maximum van 250 jaarlijks uit te nodigen vluchtelingen. Dit "quotum" is vrij klein en zou best verhoogd kunnen worden. Daar is ook alle reden toe gezien het sterk toegenomen vluchtelingenprobleem in de wereld. Bovendien is er in Nederland veel ervaring opgedaan met de opvang van vluchtelingen en kunnen wij de vergelijking met andere landen op dit punt goed aan.

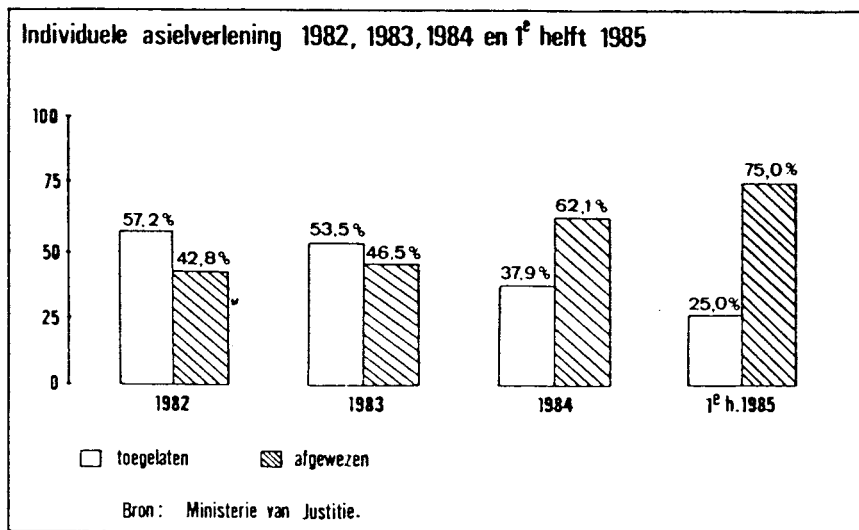
MINDER GASTVRIJ VOOR DE INDIVIDUELE VLUCHTELINGEN

Een heel ander verhaal is dat van de asielzoekers die niet door de Nederlandse regering worden uitgenodigd, maar die op eigen gelegenheid naar ons land komen en asiel vragen, de zogenaamde individuele vluchtelingen. Hun aantal is in de laatste tien jaren flink gestegen als gevolg van de vele conflicten en de blijvende onderdrukking van de mensenrechten in sommige landen van de Derde Wereld en Oost-Europa.

Hoe is het Nederlandse toelatingsbeleid in de afgelopen tien jaren geweest?

Uit deze grafiek blijkt dat de kans om als vluchteling (A-status) of als asielgerechtigde (B-status) te worden toegelaten nogal wisselvallig is. Tussen 1975 en 1977 werd nog ruim de helft toegelaten, de laatste jaren echter daalt dit aantal geleidelijk. Dat blijkt nog sterker als we de gegevens van de jongste drieënhalf jaar grafisch in beeld brengen:

Deze cijfers bevestigen dat de regering liever geen individuele vluchtelingen wil toelaten. Asielzoekers hebben echter niet minder redenen dan de uitgenodigde vluchtelingen om een veilige plaats elders te zoeken. Het is niet waar en veel te simpel om te suggereren dat uitgenodigde vluchtelingen "echte vluchtelingen" zijn en individuele asielzoekers "economische motieven" zouden hebben. Individuele asielzoekers vluchten spontaan naar het westen - en dus ook naar Nederland - omdat zij elders niet terecht kunnen. Veel van de landen waar zij in eerste instantie belanden nadat zij hun vaderland ontvlucht zijn, kampen met grote economische en politieke problemen. Daar komt bij dat sommige landen die grote aantallen vluchtelingen herbergen, zelf geen beste reputatie hebben op het gebied van de mensenrechten. In Pakistan bijvoorbeeld, waar 3 miljoen vluchtelingen uit Afghanistan en Iran verblijven, heerst niet alleen grote armoede, maar regeert ook een streng bewind dat weinig op heeft met de mensenrechten van de eigen bevolking.

In Nederland werden tussen 1975 en 1984 11.237 asielaanvragen ingediend. Het aantal personen ligt hoger omdat tot 1983 kinderen tot 15 jaar niet werden meegeteld. Dat verklaart voor een deel waarom de tabel hiernaast in 1983 en 1984 zo'n stijging vertoont.

In 1985 zal dit aantal nog verder omhoog gaan, omdat in Nederland, evenals in alle andere Westeuropese landen, Tamil-vluchtelingen uit Sri Lanka asiel hebben aangevraagd. Laten we deze groep echter buiten beschouwing, dan valt de stijging van nieuwkomende vluchtelingen erg mee. Het is niet bekend hoeveel asielzoekers er op dit moment in Nederland zijn. Veel asielzoekers reizen weer door (bijvoorbeeld ruim de helft van alle Tamils die in ons land een toevlucht zochten) nog voor er een beslissing is genomen op hun verzoek om als vluchteling te

INDIVIDUELE ASIELAANVRAGEN 1975 - 1981

JAAR	AANTAL
1975	386
1976	170
1977	575
1978	775
1979	993
1980	1330
1981	876
1982	1211
1983	2015
1984	2603
TOTAAL	11237

Opmerking: Sinds 1983 wordt uitgegaan van alle personen; tot 1983 werden personen beneden 15 jaar niet meegeteld.

Bron: Ministerie van Justitie.

worden toegelaten. Vluchtelingenwerk Nederland schat dat er nu zo'n 6000 asielzoekers in Nederland verblijven, van wie velen al meerdere jaren in onzekerheid verkeren of ze hier mogen blijven.

HET MONDIALE VLUCHTELINGENPROBLEEM

Hoe is nu het vluchtelingenprobleem in de wereld verdeeld? Uit de hiernaast afgedrukte tabel blijkt dat drie kwart van de vluchtelingen in Azië en Afrika verblijft. Als gevolg van dekolonisatie en militaire conflicten (denk aan de bezetting van Afghanistan door de Sovjet-Unie) zijn in de loop der jaren miljoenen mensen op drift geraakt. Helaas is er weinig hoop dat deze problemen snel kunnen worden overwonnen. De duurzaamste oplossing waarop vluchtelingen het meeste hopen, terug te kunnen gaan naar hun eigen land, ligt daarom voor de meesten nog niet in het vooruitzicht.

Het is daarom van groot belang dat het rijke Westen de landen die te kampen hebben met vluchtelingenproblemen, blijft steunen. Politiek overleg is nodig om de fundamentele problemen te overwinnen.

Intussen blijft het nodig dat vluchtelingen elders in de wereld en in ons eigen land geholpen worden. En zo zijn we weer bij Nederland aanbeland. Zijn wij bereid om daartoe bij te dragen?

VERENIGDE STATEN EN CANADA	1.350.000	13%
AUSTRALIE EN NIEUW ZEELAND	330.000	3%
EUROPA	625.000	6%
AFRIKA EN MIDDEN-OOSTEN	4.650.000	43%
LATIJS-AMERIKA	345.000	3%
AZIE	3.485.000	32%
TOTAAL	10.785.000	100%

Bron: UNHCR, 1984.

Gebruikte begrippen

A-Status

De status van vluchtelingen die zijn toegelaten op grond van art. 15 van de Vreemdelingenwet en van art. 1 van het Vluchtelingenverdrag van Genève, 1951.

B-Status

Asielverlening op basis van een gewone verblijfsvergunning; wordt toegekend aan diegenen die niet (geheel) voldoen aan de criteria van art. 15 VVW, maar van wie om humanitaire redenen niet verlangd kan worden dat zij terugkeren naar hun land van herkomst.

Uitgenodigde vluchtelingen

Vluchtelingen die door de Nederlandse overheid zijn uitgenodigd om naar Nederland te komen; zij krijgen automatisch de A-status.

Individuele vluchtelingen

Vluchtelingen die op eigen initiatief naar Nederland zijn gekomen en asiel hebben gevraagd. • 50% wordt erkend, het merendeel krijgt de B-status

Asielzoeker

Een op eigen initiatief gekomen vluchteling van wie het asielverzoek bij de overheid in behandeling is

PERSBERICHT

Arnhem, 17 januari 1986.

BEZETTING EN HONGERSTAKING.

Wij, politieke vluchtelingen in Nederland (en specifiek in Arnhem), hebben -namens alle olitieke vluchtelingen - F.N.V Gebouw Veperweg, Arnhem bezet, en zijn in hongerstaking gegaan. Onze aktie richt zich tegen de arrestatie van 3 vluchtelingen, en de slechte behandeling van vluchtelingen in het algemeen.

De asiel-aanvraag is voor iedere vluchteling een langdurige en psychologische martelgang. De laatste tijd keert het vluchtelingenbeleid zich tegen de motieven van politieke vluchtelingen. Politieke redenen worden niet serieus genomen en onder het mom van economische redenen worden mensen uitgewezen naar het land van herkomst, waar hen arrestatie, martelingen en zelfs dood staan te wachten.

Ons verzet gaat door tot onze vrienden zijn vrijgelaten en erkend worden als politieke vluchtelingen.

In Arnhem en Nijmegen zijn afgelopen week Ali Ertugrul, Murat Kekic en Hassan Erdemir gearresteerd. Aan hun politieke motieven wordt getwijfeld op grond van hun uiterlijk! Twee mensen, Sultan Guray en M. Ali Gür, zijn ondergedoken omdat zij het land worden uitgezet, terwijl hun asiel-aanvraag nog niet afgerond is.

STAATSCREEP

Na de staatsgreep van 12 september 1930 in Turkije zijn alle democratische rechten van het Turkse volk afgeschaft. Democratische instellingen, vakbonden en zelforganisaties van arbeiders zijn verboden. Mensen worden om politieke redenen vervolgd, gemarteld, gefolterd en gedood. Velen moeten om deze redenen vluchten naar het buitenland. Ze worden in Nederland meedogenloos terugge-stuurd Turkije, waar de fascistische junta aan de macht is, en staan direkt bloot aan arrestatie.

Sultan Guray en M. Ali Gür lopen nu dit gevaar en moeten 41 jaar na de oorlog in Nederland onderduiken! Hassan, Murat en Ali zitten gevangen en wachten een onzeker lot.

EISEN:

- Erkenning van alle olitieke vluchtelingen in Nederland
- Vrijlating van onze vrienden
- Stoppen met het terugsturen van vluchtelingen naar Turkije
- Een onafhankelijk onderzoek naar de behandeling van vluchtelingen
- Afschaffing van de meldplicht en de legitimatieplicht
- Verkorting van de asiel-procedure
- Stoppen met psychologische en economische onderdrukking van vluchtelingen
- Stoppen met politieke discriminatie
- Kiesrecht voor alle buitenlanders, dus ook voor erkende politieke vluchtelingen

Wij doen een beroep op democratische mensen en groeperingen om onze eisen te ondersteunen

Solidariteitskomitee met politieke vluchtelingen in Arnhem

Kontaktadres: Ver. De Mangel
Kastanjelaan 18, Arnhem
tel. 085-450097

